

◆ Zəfərin izi ilə

İlham Əliyev bizi Kəlbəcərə qalib vətəndaş kimi qaytardı

Düz 28 il, 5 ay, 9 gün əvvəl, böyük kədər və məğlubiyyət hissi ilə Kəlbəcəri tərk etdiyim yolu indi böyük sevinc, qələbə duyğusu ilə geri döndürdüm...

Bu, haqqın və ədalətin zəfəri idi ki, düz 28 il əvvəl yurdundan didərgin salınan məğlub Azərbaycanın vətəndaşı kimi çıxdığım Vətənimə qüdrətli və qalib Azərbaycanın fəxarətli vətəndaşı kimi qayıdırdım...

Bəli, illər əvvəl mənə bu yolla Kəlbəcərdən uzaqlaşdı-

ran Azərbaycanın müvəqqəti məğlubiyyəti olmuşdu...

Bu illər ərzində çox fikirləşirdim ki, ozamankı məğlubiyyətimizin səbəbi nə idi? Və indi fikirləşirəm ki, Zəfərin səbəbi nə oldu?..

Cavab sadə və aydındır: hər şeyi həll edən lider amildir. O dövrdə Azərbaycanı birləşdirən güclü lider olmadığına və o lider Azərbaycan Ordusuna Ali Baş Komandanlıq edə bilmədiyinə görə, biz Kəlbəcəri məğlub kimi tərk etmişdik.

Əvvəlki 1-ci səh.

Amma indi Azərbaycana layiqinca rəhbərlik edən, Ulu Öndərin yaratdığı və həmin orduunu təkmilləşdirərək, ona komandanlıq edən böyük liderin sayəsində biz öz torpaqlarımıza qalib vətəndaş kimi geri qayıdırdıq...

Düşünürəm ki, bu günləri görəyimizə inanaraq ümidlə gözləməyə, bu çətinliklərə, mərhumiyyətlərə sine gərməyə dəyərdi. Çünki indi bir illiyini sevinc, coşqu ilə qeyd etdiyimiz bu böyük Zəfər, sanki bütün yaralarımıza siqal çəkib, məlhəm qoyub, ağır-acılarımızı unudub. Ötən il sentyabrın 27-də başlayan və 44 gün ərzində xalqımıza sevinc, torpaqlarımıza azadlıq bəxş edən, yüz minlərlə vətəndaşımızı məcburi köçkünlükdən xilas edən Vətən müharibəsi müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "dəmir yumruğu" ilə düşmənin belini qıraraq başa çatdı və 30 illik Qarabağ düşüni birləşdirici həllədi.

Artıq Kəlbəcəri inkişafı ilə bağlı planlar sürətlə reallaşdırılır

25 noyabrda Ali Baş Komandan "Kəlbəcər bizimdir. Qarabağ Azərbaycandır!" söyləyəndə bütün kəlbəcərlilərin fərəhdən ürəyi dağa döndü. Çox çətin rəlyefə malik Kəlbəcər bir güllə belə atılmadan, bir tiki belə verilmədən xilas edilməsi, sözün əsl mənasında, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəlik məharətinin daha bir nümayişi oldu...

Doğma rayonunun işğaldan azad olduğu gün əvvəlindən də arzu etdiyim kimi, ilk öncə Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarətə gəldim, xalqımızı bu xoşbəxtliyə çatdıran günlərin uğurlu bünövrəsini qoyduğu üçün bir daha uca ruhu qarşısında baş əydim.

İndi biz, bütün keçmiş məcburi köçkünlər səbirsizliklə doğma yurdularımıza böyük Qayıdışı gözləyirik. Buna görə də, dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi, işğaldan azad edilən bütün torpaqlarımızda həyat sürətlə yenidən öz axarına düşür, mənfur düşmən tərəfindən tamamilə viran qoyulan ərazilərimizdə bütün yaşayış məntəqələri və infrastruktur sürətlə yenidən qurulur.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bütün işğaldan azad edilən torpaqlarda erməni vandalizminə məruz qalan maddi-mənəvi irsimizə məxsus nadir incilər - tarixi-dini abidələrimizin bərpası prosesi aparılır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev və Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva 2021-ci il avqustun 16-da Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfər etdilər. Kəlbəcər rayonunda cənab İlham Əliyev çıxışı zamanı vurğuladı ki, tarixi ədalət bərpə olundu və biz ölkəmizin bəlkə də ən gözəl rayonlarından biri olan Kəlbəcərdə nəinki qayıtmışdıq, Kəlbəcərin inkişafı ilə bağlı artıq planlarımızı reallaşdırırıq.

Bütün işğaldan azad edilən bölgələrə səfər zamanı olduqun kimi, Prezident İlham Əliyevə çiyin-çiyinə Kəlbəcərdə gedən zamanı Mehriban xanım Əliyevə düşmənin vandalizminin izlərini daşıyan dağıntılarla bağlı özü çəkiliş apardı. Hər birimiz bu çəkilişləri böyük diqqət və həyəcanla izləyirdik. Mehriban xanımın erməni faşizminin törətdiyi vəhşiliklərlə bağlı bu çəkiliş kadrları bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdirdi ki, erməni vandalları təkca insanlara yox, məzarlıqlara, təbiətə, daşa, qayaya, ağcağa da qənim kəsilib.

Dövlət başçısının qətiyyətlə söylədiyi kimi, ərazilərimizi dağıdan, ekoloji terror törədən düşmən bütün bunlara görə beynəlxalq məhkəmələrə cavab verəcək.

Dövlət başçısı Kəlbəcərdə möhtəşəm səfəri zamanı burada bir çox açılışlarda iştirak etdi, əhəmiyyətli layihələrin təməlini qoydu. Toğanalı-Kəlbəcər avtomobil yolu üzərində Murov dağında inşa olunanca 11.6 kilometrlik, Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu üzərində tikiləcək 3.4 kilometr uzunluğundakı müstəsna əhəmiyyətli tunellərin təməlini qoyan İlham Əliyev Lev çayı üzərində tamamilə yenidən qurulan 4.4 MVT gücündə "Kəlbəcər-1" kiçik Su Elektrik Stansiyasında görülən işlərlə tanış oldu, 110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" yarımstansiyasını işə sald. "İstisuya öz əvvəlki şöhrətini qaytarmaq qarşısında duran vəzifələrdən biri", - söyləyən cənab Prezident burada uzunluğu 51 kilometr olan İstisu-Minkənd yolunun çəkilməsi işlərinin gedişi ilə maraqlandı.

Kəlbəcərdə, ümumiyyətlə, işğaldan azad edilən bütün bölgələrimizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı işlər onu göstərir ki, Azərbaycan dövlətinin çox gücü iradəsi, əzmi var. Azərbaycan Prezidentinin özünün də vurğuladığı kimi, məhz bu iradə sayəsindədir ki, cəmi 8-9 ay ərzində ərazilərimizin quruculuq və bərpa işləri üçün siyasi qərarlar verilib, bütün güclər, texniki imkanlar səfərbər olunub, maliyyə vəsaiti təmin edilib, o cümlədən inşaat sahəsində kadrla təminatı formalaşdırılan Azərbaycanda hərətli işlər gedir.

Bu yol doğma Kəlbəcərdə aparır...

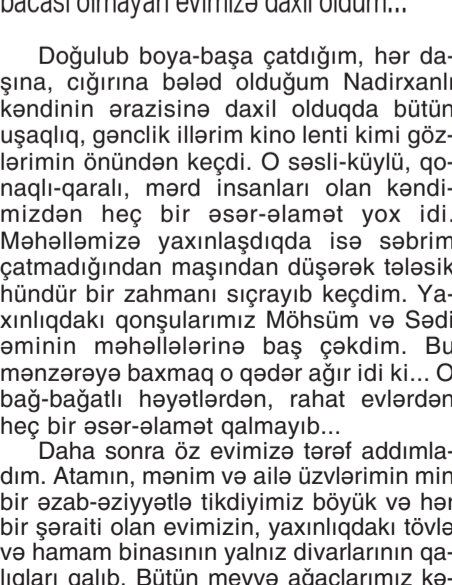
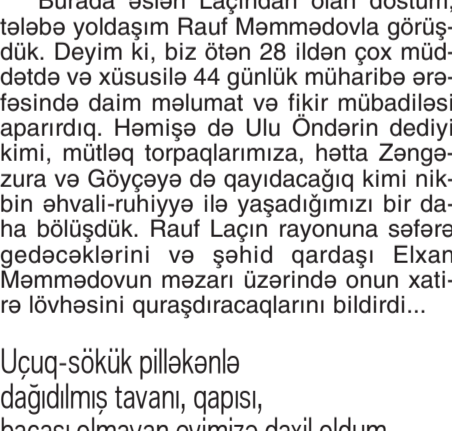
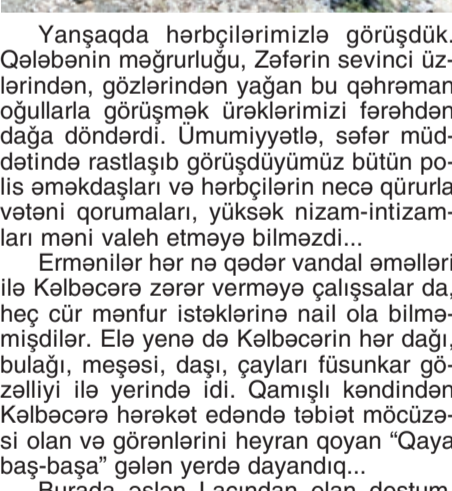
Kəlbəcər işğaldan azad olunduqdan sonra çox istəyirdim ki, doğma torpağımıza gedim, kəndimizə baş çəkim, ata yurdumu görüm...

Tələ edirdim ki, bu xoşbəxtliyə bu ilin 11 sentyabrında çatdım, doğma Kəlbəcərə səfər etdim. Onu da deyim ki, dostum, şəhid polkovnik-leytenant, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Anar Əliyevin atası Vaqif müəllim mənə müraciət edərək oğlunun doğum günü və şəhidlərin Anım günü ərəfəsində Kəlbəcərdə səfər edərek, oğlu Anar Əliyevin xatirə lövhəsini quraşdırmaq istəyini bildirmişdi. Vaqif müəllim və Anarın döyüşü dostu Eldəniz Rüstəmov dedi ki, Kəlbəcərini azadlığında iştirak etmək ən böyük arzusu idi Anarın. O çox istəyirdi ki, Kəlbəcərdə də qələbə bayrağını özü sancsın, amma şəhadəti ilə bu arzusu yarımçıq qaldı...

USTA dərəcəli hərbi qulluqçu, Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun Xüsusi Təyinatlı Bölməsinin Komandiri, İkinci Qarabağ müharibəsinin şəhidi Anar Əliyev 28 avqust 1980-ci ildə Kəlbəcərində yaşayarkən anadan olub. 1995-1997-ci illərdə Cəmiş Naxçıvançısı adına Hərbi Liseydə, 1997-2001-ci illərdə Bakı Ali Birləşmiş Komandanlığın Məktəbində təhsil alıb. 2001-ci ildən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin sıralarında xidmət edib. 2018-ci ildə Günnüt zəfərində xüsusi fərqlənən Anar

İlham Əliyev bizi Kəlbəcərdə qalib vətəndaş kimi qaytardı

◆ Zəfərin izi ilə

Əliyev Vətən müharibəsində Zəngilanın, Cəbrayılın, Füzulinin və Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıqla vuruşub. 21 oktyabr tarixində Şuşanın başlanğıcında, Xocavəndin Tuğ kəndində gedən döyüşlərdə şəhid olub. Anar Əliyevin rəhbərliyi altında baş verən bu döyüş Şuşaya girişi xeyli asanlaşdırdı. Qəhrəman şəhidimiz ölümündən sonra Prezidentin sərəncamına əsasən, "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görüldü. Həmçinin "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Qeyd edim ki, hələ bir müddət əvvəl, Kəlbəcər rayonunun işğalının 20-ci ildönümü ilə əlaqədar keçirilən tədbirdə Anar Əliyevin iştirakı və çıxışı barədə təşəbbüs qaldırılmışdı və Nazirlər Kabinetinin Müdafiə Nazirliyinə məktub ünvanlanmışdı. O zaman Anar Əliyev tədbirdə iştirak və çıxış etmiş, vətənpərvərlik hissələrini bölüşmüş, hərbi qətiyyəti ilə tezliklə bütün Qarabağı, o cümlədən Kəlbəcəri azadlığa qovuşduracağını söyləmişdi...

Beləliklə, 2021-ci ilin sentyabrında Vaqif müəllimin arzusunun gerçəkləşməsi üçün məzuniyyət götürüb müvafiq qaydalara uyğun olaraq 11 sentyabrda Kəlbəcərdə səfər etməyi və 12-si geri qayıtmaq planlaşdırırdı.

Amma Kəlbəcərdə getməzdən əvvəl əslən Kəlbəcərdən olan, Murov dağının etində yerləşən Göygöl rayonunun Bənövşəli və Çaykənd kəndlərində yaşayıb Vətən müharibəsinin şəhidləri İsmayıl Məhri oğlu Məhəmmədinin, Samir Elxan oğlu Bayramovun, Elbrus Nadir oğlu Hüseynovun və Mirzə Xəlifə oğlu Hüseynovun ailələri ilə görüşdük. Bunu etmədən təbii ki, Kəlbəcərdə səfər edə bilməzdik...

O qədər həyəcanlı idim ki, səfər öncəsi son iki gecəni yata bilmədim və biz sübh alə-torandan Kəlbəcərdə doğru yola düşdük. Yolboyu ətrafı seyr edir, səbirsizliklə doğma yurd-yuvamı görməyə tələsirdim. Toğanalı-Kəlbəcər yolundan Murova qalxdıqca, əvvəlki köhnə, uçqu-sökük yollarından heç bir əsər-əlamət qalmadığını gördüm. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin burada həyata keçirdiyi sürətli tikinti işləri sayəsində Türşuya qədər yol başdan-başqa asfaltlanmış, digər ərazilər isə tamamilə genişləndirilmiş və maşınların gediş-gəlişi üçün yaxşı şərait yaradılmışdı. Qarşıma çıxan daha bir möhtəşəm yenilik isə Toğanalı-Kəlbəcər avtomobil yolu üzərində Murov dağında inşa olunan 11.6 kilometrlik tunelə işlərin sürətli gediş-gəlişini təmin edəcək.

Murovun Göygöl üzündə DİN-in Kəlbəcər Rayon Polis Şöbəsinin ilk postunda zabit və hərbiçiləri görüşdükdən sonra Murovun zirvəsində, Ömər aşırımında dayandım. Hava açıq, dumanlı olduğu üçün buradan həm Göygöl, həm də Kəlbəcərin hər tərəfi əliç kimi aydın görünürdü. Bu uca Ömər aşırımında Vaqif müəllim və Eldəniz birlikdə şəhidin fotosu ilə şəkil çəkdirdik...

Bir az aşağı enərək yolun kənarındakı "Qible" bulagında dayandım, buradan, Murovun sinəsi ilə qıvrıla-qıvrıla Kəlbəcərdə enən yollara baxdım.

1993-cü ilin o məşum 2 aprel günündə sovet qoşunlarının, erməni hərbi birləşmələrinin və PKK beynəlxalq terrorçu təşkilatlarının köməyi ilə işğal olunan Kəlbəcərdən zorla çıxıb canını qurtaran soydaşlarımız piyada başaçaq, ayaqyalın, çoğunluq-qarlı, saxtali hər havada, bir çoxları isə yığ və mik maşınlarında Murovun bu dar çığırlarında əsarətdə müxtəlif bölgələrdə müvəqqəti məskənləşmə məqsədilə Göygöyə pənah tapmışdılar. Həmin gün neçə-neçə kəlbəcərlisi o saxtada, qarda donmuş, canını Murovun həmin dar yollarında tapmışdılar.

İllər sonra bu yolla Kəlbəcərdə qayıdanda, sanki yenidən o daşqanlı günləri yaşadıq, Kəlbəcərin 1993-cü ilə qədər 5 il ərzində mühasirədə qaldığı o ağır günlər, kəlbəcərlilərin min bir əzab-əziyyəti, Kəlbəcərdən və respublikanın digər bölgələrindən olan şəhidlər, qazilər, hərbiçilər gözələrinin önündən keçdi...

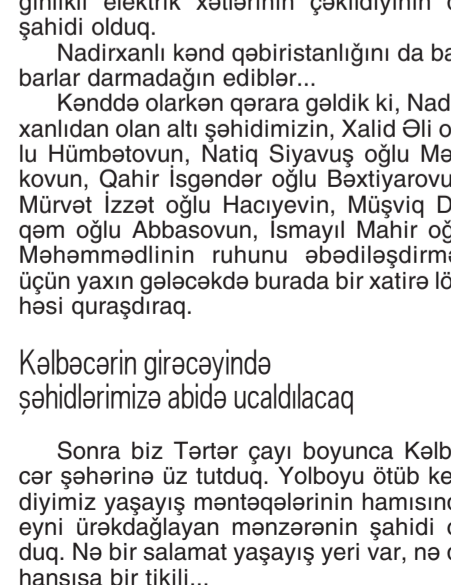
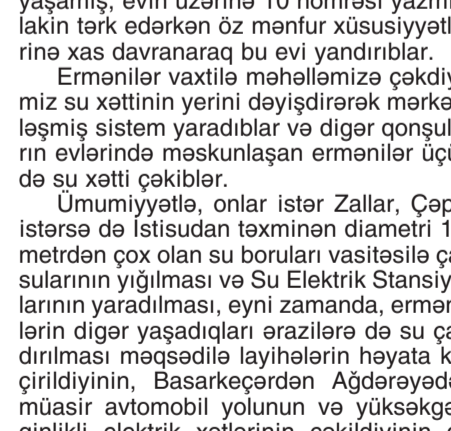
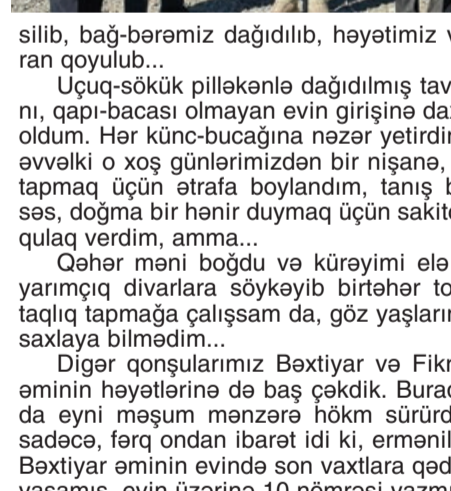
Çox ağır, dözülməz təəssürlər idi... Möhtəram Prezidentin də söylədiyi kimi, 1993-cü il aprel ayının əvvəlində Kəlbəcərin işğal altına düşməsinin günahkarı məhz AXC-Müsavat itqitardı idi. Onların xəyanətkar, satqın, antinimlilə hakimiyyəti Kəlbəcərin işğalını şərtləndirdi və bu xəyanətkar hakimiyyətin qurbanı olan Kəlbəcərin taleyi və kəlbəcərlilərin uzun illər yaşadığı məşəqqətli həyatı yaddaşımızda ömürlü böyük silinməyən izlər buraxdı...

Ermanistan işğal etdiyi ərazilərimizdə nə var idisə, hamısını Yer üzündən silməyi planlaşdırmışdı

Kəlbəcərin Murov istiqamətindən ilk kəndləri olan Zallar və Yanşaq kəndlərində yaşaymışdıq. Hələ zirvədən baxdıqda hər iki kənddə sosial obyektlər, yaşayış evlərinin erməni vandalları tərəfindən vəhşicəsinə dağıdıldığı və onların aqıllarının qaldığını şahidli olanda...

Bizimlə səfərdə olan Yanşaq kəndinin ziyalısı Rəsim Verdievə də dağıdılmış atə yurduna baş çəkdim. Onu da deyim ki, bu kəndlərdə gördüyü acınacaqlı vəziyyətlə səfər etdiyimiz bütün bölgələrdə rastlaşdım...

Bütün bunlar məni belə bir qənaətə gətirdi ki, Qarabağı işğal etmək planını qarşı-sına qoyan Ermənistan, təkca o əraziləri işğal etməyi yox, həm də yaratdıqları xüsusi vəhşi, dağıdıcı qruplar vasitəsilə orada nə varsa, hamısını Yer üzündən silməyi planlaşdırmışdı və bunu eyni ssenari üzrə bütün işğal altındakı saxlatdıqları ərazilərimizdə həyata keçirmişdi...

Kəlbəcər şəhərinin girəcəyində Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarının xatirəsinə ucaldılmış və ermənilər tərəfindən viran qoyulmuş abidə ilə üz bəzür erməni separatçıları tərəfindən quraşdırılmış abidə kompleksinin yerinə baxış keçirdik. Var olsun igid əsgərlərimiz ki, bu qondarma abidəni layiq olduğu kimi dərəcəyə layiq ediblər. Biz qaraya gəldik ki, gələcəkdə məhz həmin bu yerdə bütün Azərbaycan şəhidlərinin ruhuna bir abidə ucaldılsın. Məsələlərdən sonra qəhrəman şəhidimiz Anar Əliyevin xatirə lövhəsini həmin yerdə quraşdırmaq, Anarın hərbi yoldaşları, Xüsusi Təyinatlılar, Kəlbəcər Rayon Polis Şöbəsinin və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin əməkdaşları bu işdə bizə yaxından dəstək oldular, anım tədbirində iştirak etdilər.

Zənnimcə, həmin gün şəhid Anar Əliyevin xatirə lövhəsini ucaltmaqda, həm də rəmzi olaraq Birinci və İkinci Qarabağ müharibəsində ermənilər tərəfindən viran edilmiş abidəni dəmir qazılarla bəzür və bizi bu gün torpağa qovuşdurmaq, bu xoşbəxt hissələri yaşadan Ali Baş Komandan İlham Əliyevə, rəhbərlik etdiyi şanlı Azərbaycan Ordusunun hər bir döyüşçüsünə bir daha sonsuz təşəkkürümüzü bildirdik. Bu böyük qələbəni bizə yaşatdığı üçün Azərbaycan xalqı hər zaman Ulu Öndərin ruhuna, cənab Prezident İlham Əliyevə, şəhidlərimizə, qazilərimizə və qəhrəman hərbiçilərimizə dünya durduqca borclu olacağıq.

Bura bizim dədə-baba yurdumuzdur

Kəlbəcər şəhərində olarkən, ilk öncə, möhtəram Prezident İlham Əliyevin rayona səfəri zamanı ucaldığı Dövlət bayrağını ziyarət etdik. Kəlbəcər Rayon Polis Şöbəsinin, DTX-nin Kəlbəcər rayon şöbəsinin, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmək Məsələləri Dövlət Xidmətinin işçi qrupu üzvü nəzərdə tutulan ofis və yaşayış məntəqəsində, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin 8 nömrəli Yol İstismar İdarəsinin, çörək zavodunun fəaliyyətə başlama-sını görmək çox qürurverici idi. Ümumiyyətlə, rayonun bütün istiqamətləri üzrə yeni çəkilən yollarda ən yüksək səviyyəli texnikaların işlədiyini şahidli olanda...

Sonra Kəlbəcərin Yellicə kəndinin ziyalısı Əjdər Səriyevə doğulduğu kəndə yola düşdük. Yolboyu yəne də ən müasir texnikalarla təmin edilmiş sərhədə qədər geniş yolların çəkildiyini gördük. Doğma kəlbəcərlilər tərəfindən bu əzəmətli dağ zirvəsindəki kənddə hətta naqliyyat vasitələrinin hərəkət etmək imkanı olmayan yerlərdə belə tikilmiş və ermənilərin viran qoyduğu evlərin mənzərəsinə görmək olduqca dözülməz idi...

Bu kənddən ayrılıb yolumuzu Kiçik İstisuya və Böyük İstisuya saldım. Zirvədən Kəlbəcər şəhəri və ətraf kəndlər çox aydın görünür. Yəne də mənzərə eyndir, dağıdılmış, viran qoyulmuş şəhər və kəndlər... 28 ildən çox müddətdən sonra bu müalicəvi ecazkar sudan ələ yerindəcə dədəmizə bizim üçün böyük xoşbəxtlik oldu. Böyük İstisudən Laçın rayonunun Minkənd kəndinə və Səriyevə, Alagöylərə yüksək səviyyəli yolların çəkilişinə isə ikiqat sevincimə səbəb oldu.

Bundan sonra Vəng kəndində yerləşən Xudavəng Monastırına baş çəkəmyi qərara aldım. Yolboyu keçdiyimiz bütün yaşayış məntəqələrində erməni vəhşiliyinin davam etdiyini gördük.

Qamişlıçay-Tunel istiqamətində hərəkət edərkən Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu üzərində möhtəram Prezident İlham Əliyevin rayona səfəri zamanı təməlini qoyduğu 3.4 kilometrlik uzunluğundakı tunelin yerləşdiyi ərazi də olduqca qürurverici idi.

Xudavəngə yaxınlaşanda burada mənasızlaşdırılan 50 metr məsafədə yerləşən Eldar dağı və Bahar xalngilinin dağıdılmış evinə ürkəkəngisi ilə baxdım. Uşaqlıq illərimdə bu yerlərdə çox olmuşdum. Hətta uşaqlarla monastırın həyətinə "gizlənəçək" vəsayətlə oynadıqca da xatirəmdir... Xudavəng məbədi ərazisində rayonun işğalınadək heç kim bir nəfər də olsa erməni orada görməmişdi.

Tarixən Kəlbəcər rayonu ərazisində heç bir erməni ailəsi yaşamamış, erməni yaşayış məntəqəsi mövcud olmamışdır. Yalnız Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 1992-ci il 13 oktyabr tarixli qərarı ilə Ağdərə rayonu (keçmiş Mardakert) ləğv olunmuş, onun 23 kəndi və onlara məxsus torpaq sahələri Kəlbəcər rayonunun inzibati ərazisinə birləşdirilmişdir.

...Sonra biz Vəngdən ayrılıb tuneləndən keçərək Zulfüqarlıda İstisuya gəldik. Ətrik kənd xəstəxanasının yaxınlığındakı məşhur "Türşü" bulagından su içdik. Burada olarkən öz arı təsərrüfatı ilə yaylağa köçən və Prezident İlham Əliyevin Kəlbəcərə səfəri zamanı möhtəram dövlət başçısı ilə görüşmək xoşbəxtliyinə nail olan Sabir Mustafayevlə görüşdük.

Söyüldü-Zod qızıl yatağının yerləşdiyi əraziyə də baş çəkdim. Söyüldü yaylağında heyvandarlıq təsərrüfatı ilə məşğul olan İlham və Mehman Həsənov qardaşları gələcək sərbəst bəxş etdik. Onların hazırladığı dadlı xörək və ürək açığılı ilə aqılları sərbəst mənə əvvəlki illərə qaytardı. Arıçılıqımızla, heyvandarlığımızla yenidən öz yurdumuzu Kəlbəcərdə qarşılaşmağın fəxarət hissini yaşadıq.

Bütün bunlar onu göstərir ki, dövlət başçımız Kəlbəcərdə böyükmiqyaslı işlər reallaşdırmaqda yanaşı, burada ele məsələləri və adətləri də bərpa edir ki, bütün bunlar kəlbəcərliləri ürəyənə yığ kimi yayılır. Məlum olduğu kimi, kəlbəcərlilər arı təsərrüfatına, qoyun sürürləri ilə səfəli Kəlbəcər yaylaqlarına köçürülmüşdülər. Şübhəsiz, o sürülər kənar yerlərdə də otladılar, o arı təsərrüfatları başqa bölgələrimizdə də qurula bilərdi, amma İlham Əliyev həm də bütün kəlbəcərlilərə o mesajı verdi ki, doğ-

ma Kəlbəcəri azad etmişəm və ən kiçik təsərrüfat işlərindən tutmuş, ən böyük infrastruktur qədər hər bir işi onların ixtiyarına verirəm və bütün bu imkanlardan ürək rahatlığı ilə istifadə etsinlər...

Onu da deyim ki, müharibəyədək Lev, Tərtər, Tutquçay boyunca ermənilərin bəliq tutmaları, fantanda, Zulfüqarlı suyunda çimmələri və bu görüntüləri sosial şəbəkələrdə yerləşdirmələri təbii ki, ürəyimizə dağ çəkmişdi. Çox şükür ki, həmin o şəərəfsizlərin yağı bu torpaqlardan kəsildi. İndi o çaylarda bəliq tutanlar da, İstisuda çimənələr də Azərbaycançı öz vətəndaşlarıdır...

Şükür, bu ziyarətimizə! Ulu Öndər Heydər Əliyevin illər öncə dediyi kimi, öz doğma dağlarımızı, bulaqlarımızı, çaylarımızı da, ata-babalarımızın qəbirilərini də gördük. Sadəcə ürəyimizdə bir hüzn də var idi və hər birimizin qəlbindən keçirdi ki, kaş, Vətən torpağına qayıtmaqda özür vəfa etməyən bütün məcburi köçkünlər, həmçinin kəlbəcərlilər bu xoşbəxt günləri göç bileydi... Allah vətən həsrəti ilə yaşayıb dünyasını dəyişənlərə rəhmət eləsin.

Kəlbəcərdə 70 il ərzində sovetin

görmədiyi mühüm işləri belə

cəmi 8-9 ay ərzində

Azərbaycan Prezidenti gerçəkləşdirir

Daha Kəlbəcərin 30 illik zülmət günləri sona çatıb və yeni uğurlu həyata qədəm qoyub. Cənab İlham Əliyevin də vurğuladığı kimi, Kəlbəcər çox çətin rəlyefi ərazidə yerləşir. Kəlbəcərdə doğulan, illərlə burada yaşayan və məcburi köçkün düşmüş biri kimi deyirəm ki, səfər müddətində şahidli olanda ki, hətta bu rayonda 70 il ərzində sovet dövründə görülməyən mühüm işləri belə, cəmi 8-9 ay ərzində Azərbaycan Prezidenti sürətlə gerçəkləşdirir.

Məsələn, ərazinin çətin rəlyefi və təhlükəsizlik məsələləri nəzərə alınaraq Murovdağ silsiləsinin altından və Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu üzərində tunellərin tikintisi həyata keçirilməsinin öz mühtəşəm və mücəvəzi layihədir. Bu tunelin çəkilməsi hələ sovet dövründən arzumuz idi, təəssüf ki, ona çatmaqda... Amma bunu indi İlham Əliyev həyata keçirir...

Kəlbəcərin işğala qədərki son illərində ermənilər elektrik enerjimizi kəsmişdi, illərlə qaralıqda yaşamışdıq. İlham Əliyevin burada gerçəkləşdirdiyi və yaratdığı yüksək səviyyəli enerji infrastrukturunu sayəsində indi Kəlbəcərin işıqları da gur yanır. "Azərereji" ASC və "Azərişçi" ASC rayona çəkilən yeni elektrik xəttini, Kəlbəcər rayonunun mərkəzində daxili şəbəkə, kəndin işıqlandırması və müxtəlif dövlət orqanlarının yerləşdiyi müvafiq tikililərdə elektrik enerjisi xətlərini bərpa edib. Həzrət da Kəlbəcərin elektrik enerjisi ilə təchizatını da yığılıq və keyfiyyətlili etmək üçün əsaslı işlər görüldü.

Kəlbəcərdə doğulmuş insanlar, 5 ildən sonra burada qurulmuş ən müasir infrastrukturunu yaşayış məntəqələrində, özlüyündə cənab Prezidentin siyasətini əks etdirən və dünya miqyasında yeni-yeni təbiiq ediləyən başlayan "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd"lərdə öz həyatlarını yüksək səviyyədə davam etdirəcəklər.

Kəlbəcər rayonu həm strateji bölgə olaraq, həm dağları, çayları, meşələri, bulaqları zəngin təbiəti və təbii sərvətləri, flora və faunası, həm də turizm imkanları baxımından Azərbaycanın ən füsunkar bölgələrindən biridir. İnanırıq ki, möhtəram Prezidentin göstərişləri əsasında yaxın gələcəkdə, Kəlbəcər rayonu ərazisində də, İstisu sanatoriyasının yaxınlığındakı Taxtdadı, ya da Qaraqanlı-Bağlıbel kəndləri arasında Ağcaqaz-Çoçağ yaylaqları, Keştek və Zar düzlükləri, "Ceyran" bulagından Səriyevə gedən yolda Qaraarxıcaqda "Məşədi Tavat" bulagına tərəf olan böyük düz, Bəzixana yaylağında Ağdüzdağda olan istiqamət və s. kimi çoxlu əlverişli yerlər birində xarici turistlərin də cəlb olunması üçün müvafiq tutumlu təyyarələr üçün beynəlxalq hava limanı tikiləcək. Bunun üçün Kəlbəcərdə kifayət qədər düzənliklər mövcuddur.

Onu da qeyd edim ki, Taxta düzünün yaxınlığında Gobustan qayalıqlarından da böyük olan ərazidə bəş mindən çox qayalıq təsviri olan abidələrdə dolu ərazi mövcuddur.

Bildirik ki, Kəlbəcərdə Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi hələ 82 il əvvəl planlaşdırılmışdı. Bununla bağlı, 1939-cu ildə "Kommunist" qəzetinin 14 may tarixli sayında qeyd olunub ki, Azərbaycan Xalq Sehiyyə Komissarlığının Baş Kurort İdarəsi bu İ Bakı-İstisu arasında hava yolunu işə salmaq fikrindədir.

İkkin tikinti işləri üçün hazırlıq görüldü də, təəssüf ki, o zaman ermənilərin səyləri nəticəsində bu layihə kağız üzərində qaldı.

Əminlik ki, çox yaxın vaxtlarda Kəlbəcərdə erməni barbaqları tərəfindən viran qoyulmuş İstisu sanatoriyalarının yerində ən müasir sanatoriya kompleksləri, mineral sudolurma zavodları inşa olunacaq. Həmçinin ən müasir hotellər, kənd yolları, müasir ictimai-iaşə obyektləri, istehsalat məhsulləri yaradılacaq, böyük Qayıdış məntəqəsində öz yurd-yuvasına dönan hər bir ailə üçün yaşayış şəraiti yaradılacaq, onlar müxtəlif sahələrdə işlə təminatına nəcəllər.

Bizim özümüzə düşən işə o cümlə ki, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma torpaqlarına qayıdışında fəal iştirak edək, aqıç səma altında təbiiq muzeyi olan Kəlbəcəri, onun flora və faunasını, ucsuz-bucaqsız meşələrini, yaylaqlarını, bulaqlarını, çaylarını, göllərini ekoloji təmizliyini göz bəbəyimiz kimi qoruyaq...

Doğma Kəlbəcərdə səfərimiz yekunlaşırdı. Böyük qürur hissi ilə Murov yolu ilə Ömər aşırımına doğru qalxırıq, o yüksəklikdən uzaqdan sayınca Kəlbəcərin işğalına baxır, tezliklə bu yurdlara əbədi döneyimizin bəxtəverlik, cənab Prezidentimizə, şəhidlərimizə, qazilərimizə və hərbiçilərimizə minnətdarlıq hissi ilə Vətəndən esən doğma tutarı ciyarlarımızə çəkib, düz 28 illik ağır-acılar sonra dərinədən, ürək-dən rahat bir nəfəs alırıq...

Bir sözle, cənab İlham Əliyev özünündə dediyi kimi, Kəlbəcəri cənnətə çevirir...

Qurban SADIQOV,
Azərbaycan Respublikası
Nazirlər Kabineti
Aparatının məsul işçisi